1849. N°. 42.

DRENTSCHE COURANT.

Vrijdag, den 25 Mei.

Deze Courant kost in 't jaar ƒ 6, buiten Assen vrachtvrij ƒ 6.60; de advertentiën 15 cent de regel, bij herhaalde plaatsing 7½ cent, behalve 't zegelregt.

Nederland.

Bij de Tweede Kamer is ingekomen een wetsontwerp op 't *kiesregt* enz.; het houdt hoofdzakelijk 't volgende in: „Om kiezer te zijn, moet men meerderjarig zijn en nederlander in 't volle genot der burgerlijke en burgerschapsregten, en in 's rijks directe belastingen, de rijksopcenten daaronder begrepen, betalen: in NBrabant, Gelderland en Overijssel ƒ 30; in Z. en N.Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland en Groningen ƒ 36; in Limburg ƒ 22; in Drenthe ƒ 24. Voor eenige grootere gemeenten is een hoogere census (zijnde het *tienvoud* van den gemiddelden aanslag harer ingezetenen in de rijks dir. belastingen met opcenten), dan voor 't overige harer provincie, bepaald: en wel, wat de noordelijke gewesten aangaat, voor Assen en Meppel ƒ 50; Groningen ƒ 70; Zwol en Kampen ƒ 70; Deventer ƒ 60; Almelo en Enschedé ƒ 40; Leeuwarden en Sneek ƒ 70; Harlingen, Bolsward en Franeker ƒ 60; Dokkum ƒ 50. De census (die volgens de Grondwet van ƒ 160 tot ƒ 20 kan bedragen) is 't hoogst voor Amsterdam, nml. ƒ 120, en 't laagst, nml. ƒ 22, voor 't platteland van Limburg en voor Ameland en Schiermonnikoog, voor welke eilanden het voor 't overige Vriesland bepaald bedrag te hoog was. Naar dezen census zullen denkelijk meer dan 1 van de 45 zielen tot de kiezers behooren.

„Alwie in zijn kiesregt beweert te zijn verkort of een ander ten onregte onder de kiezers opgenomen acht, kan de uitspraak inroepen der arrondissements regtbank; van welke uitspraak cassatie van den Hoogen Raad kan gevraagd worden: de regering wilde 't *administratief gezag* zoo min mogelijk in beslissingen over de uitoefening zelve van 't kiesregt mengen, hoewel de Grondwet zulks toelaat; ook draagt zij voor deze regtsvordering de eenvoudigste, kortste en minst kostbare vormen voor.

Minstens 8 dagen vóór de verkiezing, ontvangen de kiezers aan hunne woonplaats eene oproeping en een stembiljet. Elke provincie wordt door Gedept. Staten verdeeld in hoofdkiesdistricten van nagenoeg 45,000 inwoners elk (Drenthe dus in 2 hoofdkiesdistricten); in elk derzelve wordt een lid der Tweede Kamer gekozen. Ten gerieve der kiezers kunnen Gedept. Staten onderkiesdistricten aanwijzen, doch 't openen der stembiljetten geschiedt alleen in de hoofdplaatsen der hoofdkiesdistricten. De kiezersvergaderingen houden zich met niets anders bezig dan met het kiezen van leden der Tweede Kamer; zij worden, tot vervulling der vacatures door de gewone aftreding, gehouden den tweeden dingsdag van Junij en in de onderdistricten vrijdags te voren.

De kiezers moeten in persoon hun stembiljet, schriftelijk ingevuld doch ongeteekend en behoorlijk gesloten, inleveren en (militairen uitgezonderd) ongewapend in de vergadering verschijnen. De tafel, waaraan de stemopnemers zitten, is zóó geplaatst, dat de kiezers de verrigtingen van 't bureau van stemopneming kunnen gadeslaan. Daags na 't inleveren der stembriefjes in 't hoofdkiesdistrict, geschiedt aldaar de opening der stembriefjes, in 't hoofd- en in de onderdistricten ingeleverd. Geene dan de uitgereikte stembiljetten mogen worden gebruikt.

„Voor de benoeming tot lid der Tweede Kamer wordt de volstrekte meerderheid gevorderd: zoo niemand die bij de eerste stemming verkrijgt, wordt, op een naderen dag, in 't hoofd- en in de onderdistricten, herstemd, doch nu bepaalt de keuze zich tot de beide personen die bij de eerste stemming de meeste stemmen hadden, en als de stemmen staken, beslist het lot; minstens twee dagen vóór de herstemming worden daartoe de stembiljetten uitgereikt. Ingeval van ontbinding der Tweede Kamer worden binnen 40 dagen de leden eener nieuwe Kamer gekozen.

Verder regelt het wetsontwerp de verkiezing van de leden der Eerste Kamer door de Provinciale Staten. Die beweert ten onregte op de lijst der verkiesbaren voor die Kamer niet te zijn geplaatst, of anderen ten onregte daarop geplaatst acht, kan de uitspraak des regters inroepen.

Ook bevat de voordragt een rooster van aftreding der leden der Staten-Generaal: van de Eerste Kamer treedt in 1851, 1854 en 1857 telkens ⅓, van de Tweede in 1850 en 1852 telkens ½ af. 't Lid der Eerste Kamer voor Drenthe treedt in 1854 af; van de beide Drentsche leden der Tweede treedt in 1850 een en in 1852 de ander af. In welk jaar elk der leden naar dezen rooster aftreedt, wordt nader door 't lot bepaald.

Eindelijk wordt aan Gedept. Staten overgelaten, alle maatregelen te nemen, die tot de rigtige uitvoering der bepalingen over de verkiezing van leden der Kamers noodig zijn, en alle oprijzende geschillen of bezwaren, die uitvoering betreffende, te beslissen.

Maandag heeft de Tweede Kamer 't wetsontwerp tot regeling van 't koloniaal batig slot over 1847, eenstemmig aangenomen, nadat de minister van kolonien op verscheiden vragen en aanmerkingen geantwoord had. Z.Exc. zeide o.a. 't volgende: „Ik hoop dat de regering steeds in staat zal zijn om 't plan van verkoop van gronden op Java te bestrijden: ik zal echter die bestrijding niet regtstreeks op mij kunnen nemen, want ik gevoel mij, om mijne zwakke gezondheid en vele andere omstandigheden, voor de parlementaire loopbaan zeer weinig geschikt. De Handelmaatschappij geniet voor 't overvoeren en tegeldemaken der O. I. producten enz, voortaan jaarlijks slechts omstreeks ƒ 1,000,000, waarvoor zij dan aansprakelijk is voor de rigtige uitkeering van de opbrengst der verkochte producten, en bovendien niet weinig bijdraagt tot ondersteuning onzer fabrijken. Of die Maatschappij nog meer nut zou kunnen stichten, valt thans niet te onderzoeken; maar als agent van 't gouvernement voldoet zij geheel aan 't doel; zoo de regering een minder soliden agent voor den verkoop der O. I. producten gebruikte, zou zij zekerlijk aan winstderving en verliezen blootstaan. Op de vrachtgelden die de Maatschappij ontvangt, is weer ƒ 7 a 800,000 bespaard; 't beste zou zijn, 't vervoer der O. I. producten aan den minsteischende uitbesteden, maar dit is vooralsnog niet raadzaam, daar het onze op aanmoediging en onder zekere toezeggingen aangebouwde handelsvloot te zeer zou schaden. Ook over 't bedrag der uitgaven voor assurantie is geklaagd: doch voortaan blijft van de overtevoeren goederen jaarlijks een gedeelte, ter waarde van ƒ 16,000,000, onverzekerd; die goederen geheel onverzekerd laten, zou ons groote verliezen kunnen berokkenen, en buitendien moet de regering ook iets doen voor de assurantie-inrigtingen en voor den particulieren handel.

„De proeve van kolonisatie aan de Saramacca is althans in zoover gelukt, dat de geschiktheid van 't klimaat gebleken is. Tot de gewenschte uitbreiding dier kolonisatie, welke de regering aan particulieren overlaten moet maar gaarne zal bevorderen, wil te Amsterdam eene maatschappij zich vormen. Een der Ashantijsche prinsen, die in Duitschland den mijnbouw bestudeert, keert in 't eind dezes jaars naar Guinea terug, en zal beproeven of hij er de goudwinning met inlanders kan voortzetten: de daartoe derwaarts gezonden Europeanen zijn meestal gestorven.

„De vrijlating der slaven in onze kolonien is een punt van ernstige overweging bij de regering: doch hebben de slaven regt op bescherming, in 't moederland zelf valt ook zooveel te verzorgen dat de regering niet zoo gereedelijk tot geldelijke offers voor genen mag besluiten. Ik ben geen voorstander van 't slavenjuk; neen, ik verfoei alwat naar slavernij gelijkt; 23 jaren was ik in O.Indie, maar nooit heb ik er een slaaf bezeten; doch sedert ik weer in Nederland ben en zie wat gebrek en ellende een deel onzer vrije landgenooten lijdt, komt mij 't lot der slaven, vooral in hun nog onbeschaafden staat, minder drukkend voor. Ook zijn reeds aanvankelijk, in overeenstemming met de eigenaren der plantaadjes, vele maatregelen genomen tot betere voeding, kleeding en godsdienstonderwijs der slaven in Suriname."

Vooral kwam bij deze discussie de vraag ter sprake, of de nieuwe overeenkomst met de Handelmaatschappij de goedkeuring der Kamers behoeft. De minister ontkende dit en zeide dat de ministerraad denkelijk in zijn gevoelen zou deelen, dat buitendien de grondslagen dier overeenkomst reeds in 1846 waren vastgesteld. Een voorstel van den hr *de Man* om te verklaren dat de medewerking der Kamers tot die overeenkomst noodig is, werd *verworpen;* 27 leden stemden er voor; 31 er tegen, doch van deze verklaarden verscheiden zich niet zoozeer tegen 't voorstel als wel tegen deze onvoorbereide wijze van beslissen over eene gewigtige vraag.

Bij 't onderzoek van 't wetsontwerp op de toelating van vreemdelingen, is deszelfs hoofdstrekking door eenigen geheel afgekeurd: gastvrijheid en den eisch dat de gast alwat hij behoeft, medebrenge, achtte men onvereenigbaar, 't onderzoek omtrent elken aankomenden vreemdeling onmogelijk, enz. Deze bezwaren erkennende, meenden anderen dat zij niet opwogen tegen een veel grooter kwaad, tot wering waarvan 't wetsontwerp strekken kon, nml. den overlast van vreemde landloopers, vooral in de oostelijke grensprovincien. Doch algemeen keurde men het goed, dat 't ontwerp geen preventive maatregelen inhield tegen 't binnenkomen van behoeftige vreemdelingen, die hier door handenarbeid brood zoeken, maar vaak inboorlingen in den weg staan: daardoor toch zouden wij ons zelve onregt doen en menschen weren, die hun arbeid tot lager prijs aanbieden dan inboorlingen, terwijl het nuttig en noodzakelijk is, vreemden arbeid aan onze nijverheid te verbinden, 't geen ook ten allen tijde, tot groot voordeel van den lande, plaats had.

Tot afneming dit jaar van 't examen voor de toelating tot 't academisch onderwijs, heeft ZM. benoemd: tot ZrMs commissaris, lid en voorzitter der commissie mr *Engelen*, lid der Tweede Kamer, voormalig rector der latijnsche scholen te Elburg en schoolopziener, en verder *van der Willigen*, hoogleeraar der wis- en natuurkunde te Deventer; *Thiebout*, *Verwaijen* en *Halbertsma*, rectoren der latijnsche scholen te Zwol, Breda en Elburg; *Kroon* en *van Sillevoldt*, leeraren der wiskunde aan 't gymnasium te Zutphen en te 's Hage.

De tentoonstelling van nijverheid te Delft belooft veel: reeds is voor meer dan duizend voorwerpen plaatsing aangevraagd.

Bij de nederd. herv. gemeente te Amsterdam is beroepen Dr *Swalue* pred. te Goes. Tot pred. bij de ned. herv. gemeente te Breda is door ZM. benoemd Ds *Huijgens* pred. te Hoogmade.

Te Amsterdam worden woningen gereed gemaakt voor vele aanzienlijke Duitsche familiën, die hun geschokt vaderland ontvlugten. Te Rotterdam zijn in de eerste drie dagen der week wel 1500 lieden aangekomen, die hunne woonplaats in Duitschland voor vast of tijdelijk verlieten.

Te Rotterdam is de cholera weer toegenomen: van de vorige week worden 80 dooden opgegeven.

ZM. en de Koningin zullen in Aug. of Sept. Friesland bezoeken en eenige dagen in Leeuwarden doorbrengen. Te Rotterdam zal ZM., zegt de *N. Rott. Ct*, niet komen vóór de terugkomst van prins *Hendrik*, die zich naar Engeland begeven heeft, ook om de versierselen der Bath-orde, door wijlen *Willem II* gedragen, terug te brengen.

Sedert eenigen tijd zijn, nevens de *Leeghwater*, de *Cruquius* en de *Lynden* tot uitpomping van 't Haarl. Meer in werking. 't Meer is reeds gezakt tot ruim 1 el onder Amst. peil. Alleen donderdags kan 't publiek de werking der 3 stoomtuigen van nabij bezien.

ZM. heeft de ontvangst der dir. belastingen en accijnsen te Hengelo met die te Delden, en de ontvangst aan den Ham met die te Ommen vereenigd.

De Raad der stad Amsterdam heeft den 23 tot hoofdredacteur der *Amsterdamsche Courant* benoemd den hr *H. Boom*, thans redacteur van 't dagblad *de Nederlander*.

Assen, 24 Mei.

De arrond. regtbank alhier had den 27 Maart jl. een veehouder, op grond der wet van 9 Julij 1842 Stbl. no. 21, in eene geldboete veroordeeld wegens verzuim van aangifte der ziekte eener koe, en bij 't vonnis verstaan dat van de ziekte van vee, *onverschillig of dezelve al of niet van besmettelijken aard is*, aangifte moet worden gedaan.

't Hof van Drenthe heeft gister dat vonnis in hooger beroep, in allen deele bevestigd.

Te Eelde is, op uitgebragte collatie van den Heer van Oosterbroek, tot predikant beroepen Ds *Ph. Begemann*, pred. te Niezijl.

Dingsdag is na afgelegd examen voor de commissie van 't hof van Drenthe, als aspirant-notaris toegelaten de hr *H. H. Crull* te Meppel.

Te Vries zal een armen-werkhuis opgerigt worden; de vereischte vergunning daartoe is reeds van de Regering verkregen; men hoopt hierdoor in eene reeds lang gevoelde behoefte te voorzien.

De veranderingen, welke aan de vergaderzaal der

Staten van Drenthe worden aangebragt, ten einde ook 't publiek die vergaderingen kunne bijwonen, vorderen goed, en zullen weldra voltooid zijn.

Nederlands *eerbiedwekkende* houding te midden van 't beroerd Europa, niet alléén aan ons meer bezadigd karakter en zucht voor orde en wet toeschrijvende, maar vooral aan 't naauwkeurig *toezigt op buitenlanders, die als 't heilloos werktuig van listige volksleiders overal omzwerven om misnoegen en verdeeldheid te verwekken en twistvuur aanteblazen*, heeft de Officier van Justitie te Assen, op uitdrukkelijken last van hooger autoriteit, bij circulaire van heden de plaatselijke besturen in Drenthe uitgenoodigd 1° om hem den 1 en 15 van elke maand intezenden eene naauwkeurige opgave van alle vreemdelingen, die zich in hunne gemeenten ophouden of opgehouden hebben, met bijvoeging der plaats werwaarts zij zich begeven; 2° om hem *onverwijld* berigt te geven, wanneer zich vreemdelingen in hunne gemeenten vertoonen waartegen gegronde vermoedens van slechte bedoelingen bestaan; 3° om scherp toetezien op landloopers die zonder bestaanmiddel, geen aannemelijke reden van hun verblijf of doortogt kunnen geven; 4° om zich tot bevordering van 't doel dezer aanschrijving in verband te stellen met hunne ambtgenooten in naburige gemeenten.

Vanwege de Vereeniging voor Overijssel's Welvaart, is dezerdagen 't volgende stuk, *ter behartiging voor alle Nederlanders* publiek gemaakt:

De Vereeniging oordeelt, dat Overijssel's welvaart aanmerkelijk kan bevorderd worden door aanplanting van vruchtboomen op groote schaal. 't Jaar 1847 heeft geleerd dat bij misgewas van aardappelen of granen, het voor de volksvoeding niet onverschillig is, een overvloed van boomvruchten te hebben. Men hoeft daarvan geen overproductie te vreezen, omdat de boomen zelden twee jaren achtereen rijkelijk vruchten geven; en deze gedroogd kunnen worden, zijnde hiervoor in 't moederland en ook in de Kolonien voldoende aftrek te vinden. In Duitschland en Frankrijk maakt men uit appels en peren, wijn, azijn, en siroop, die van algemeen gebruik zijn. De kleine scheepvaart heeft bij de uitbreiding der ooftteelt groot belang: men denke aan den aanzienlijken oofthandel te Blokzijl, waaruit weder vele andere handelstakken voortgekomen zijn.

De vrees dat de appels en peren gestolen zouden worden, is overdreven; de plaatselijke policie zou ook haar waakzaamheid verdubbelen moeten; maar wie daarop niet vertrouwt, brenge maar 't zijne toe door raad en voorbeeld, om zooveel vruchtboomen aanteplanten, dat men er niet van merkt, of van de laaghangende takken eenige vruchten geplukt worden.

De Overijsselsche Vereeniging bevordert de aanplanting van vruchtboomen, door ze om niet aan kleine landbezitters, tegen verminderde prijzen aan meergegoeden uittegeven. De prijzen zijn: appels, hoogstammen *f* 0.37, laagstammen *f* 0.25; peren, hoogstammen *f* 0.50, laagstammen *f* 0.25 't stuk. Men bepale zich alleen tot duurzame soorten, die voor den handel geschikt zijn. Deze maatregel werkt goed: in 1848 zijn reeds 8586 vruchtboomen op die wijze aangeplant, waarvan 2655 om niet zijn uitgegeven. In Overijssel is nog plaats voor honderd duizenden, zonder dat eenig ander verbouw daarbij behoeft te lijden. Geen groot of klein boereërf in Overijssel, dat geen ledige plekken om de woningen heeft, waar vruchtboomen staan kunnen. Overijssel beslaat 337,760 bunder, waarvan slechts 229 met boomgaarden beplant zijn. De Vereeniging beveelt deze zaak aan de belangstelling van de plaatselijke besturen, de geestelijken, de schoolonderwijzers en alle invloedhebbenden.

De ***voorschriften over de behandeling van vruchtboomen***, die zij hier voor minkundigen laat volgen, zijn met overleg van bekwame boomkweekers opgesteld. Elk plattelandsbewoner, die ze in handen krijgt, late zijn naaste buren ze lezen.

Men plaatse de vruchtboomen niet digter dan 7 ned. el van elkander, en zooveel mogelijk op die wijze dat ze tegen den wind beschut zijn; waar alle beschutting ontbreekt, omgeve men den boomgaard met 4 rijen berken of elzen, waarvan men 2 rijen 3 a 4 jaren later poot, om telkens bij afwisseling 2 rijen te kunnen houwen en 2 te laten staan. Men pote geen vruchtboomen vlak bij een mestvaalt of aaltgat noch al te digt onder hoog geboomte. De gaten moeten minstens $1\frac{1}{4}$ el diep, breed en lang zijn; in harde oer- of zandlagen dient men den kuil wijder en dieper te maken en zelfs den grond eenige schreden rondom den boom omtezetten. Als men in 't voorjaar poten wil, grave men de kuilen in de herfst.

Men moet de boomen niet met de wortels ontbloot in de lucht laten liggen, maar dadelijk inkuilen, als men nog niet poten wil; eer de boomen gepoot worden, legt men ze een paar uur met den voet in 't water. Men pote niet te diep, daar de grond in den kuil naderhand van zelf zakt. Vóór 't poten moet men alle beschadigde wortels afsnijden, de lange wortelen even punten, doch de fijne haarworteltjes sparen. Onder 't poten schudde men den boom telkens zachtjes, om de wortels met losse aarde te vullen; daarna giet men een paar emmers water bij de wortels, zonder den boom meer te schudden, dien men dan aanvankelijk rustig in den pap laat staan, waarin hij spoedig vastzuigt. Om en tusschen de wortels doe men eenige spitten vruchtbare tuinaarde. De beste mest voor boomen is oude koemest, dien men met de uit den kuil gekomene aarde vermengt; doch men zorge dat de wortels zelve niet in den mest, en vooral in geen verschen en vochtigen, komen, waardoor ze ligt verrotten. In de eerste 5 jaren kan men de boomen mesten door den stam met een aarden walletje op een ned. el afstand te omgeven, de bovenste aarde voorzigtig lostemaken, doch niet te diep, om de jonge worteltjes niet te beschadigen; men giete dan om den stam van tijd tot tijd zeepwater, wasch- of schotelwater, gier of 't aftreksel van koemest, roet en haardasch. Men zorge den boom niet te overmesten, waardoor hij ligt sterft of in waterloten schiet zonder vrucht te geven.

Als men vruchtboomen in lage gronden poot, wat echter niet verkieslijk is, legge men onder in den kuil een vijftal takkebossen. De boomen die veel van den wind te lijden hebben, moet men aan staken binden; men doe dit met een stroowisch, om den bast niet te beschadigen, wat zeer nadeelig is.

's Winters dekke men in de eerste jaren den voet met aardappelloof of zuiveren koemest, doch niet met onzuiveren mest, waarin zich insecten nestelen, die in 't voorjaar tegen den stam opkruipen, en zich in de bladen, den bloesem en de reten van den bast neerzetten. Daarom moet men, als de vorst ophoudt, dadelijk den mest onder aan den stam opruimen, en den grond rondom den stam van onkruid schoon houden, opdat zonnestralen en regen tot de wortels kunnen doordringen. Bij sterke droogte legge men eenige zoden omgekeerd rondom den stam, om den grond voor uitdroogen te bewaren.

't Is eene goede zaak, hoenders onder de vruchtboomen te laten loopen, omdat zij, 't geheele jaar door, de voor bloesem en bladen zoo schadelijke rupsen, insecten, alsmede doppen en eijeren opvreten. Als de boom, nog jong zijnde, in blad staat, zie men hem vaak na, of er ook rupsen in de bladen komen: die men dan voorzigtig dient afteknippen. De scheuren in den bast of kankerige plekken in den stam, moet men van tijd tot tijd met teer bestrijken.

In 't jaar na de poting, ontdoe men den boom van alle bloemknoppen, omdat hij door 't verpooten te veel krachten verloren heeft om reeds vruchten te dragen. Als de boom in een tuin of bouwland staat, kome men hem niet te na met schop of ploeg, om de jonge worteltjes, waardoor de boom 't meeste voedsel uit den grond bekomt, niet te beschadigen. Daarom is het ook raadzaam, den boom met doornen takken te omgeven, opdat de kinderen hem niet schudden of 't vee zich er aan schure, waardoor ook de worteltjes losraken; maar men binde de dorens niet te vast, waardoor de bast zou kunnen beschadigd worden, wat kanker en scheuren veroorzaakt.

't Mos dat zich aan den stam en de takken hecht, moet er met een houten mes voorzigtig afgekrabd worden. Bij felle zomerdroogte begiete men om den anderen dag den boom in den morgen- of avondstond met een emmer sloot- of regenwater.

't Afslaan of schudden der vruchten is altijd afteraden, maar bijzonder van jonge boomen, omdat daardoor de wortels losraken, veel jong vruchthout vernield wordt, en ook de geschudde vruchten eerder rotten en dus minder waarde in den handel hebben. In den regel moeten appel- en pereboomen weinig gesnoeid worden; men neme slechts de waterlooten weg en de over elkander groeijende takjes. De natuur van den appelboom is eene kroon te vormen, en daarom snoeije men bij voorkeur de takjes af die binnenwaarts groeijen; de natuur van den pereboom is in spitsen vorm opteschieten, en men moet hem daarom nooit door 't snoeijen al te zeer eene andere gedaante willen geven.

Wenschelijk is het dat bij de verdeeling van markegronden, groote grondverkrijgers 't voorbeeld volgen der HH. VAN DUIJNHOVE en SASSE VAN IJSSELT, in 't land van Cuijk, om uitgestrekte boomgaarden in de heidevelden aanteleggen. Die verdienstelijke landbezitters vonden daarbij goede rekening. De eerste had reeds voor 8 jaren, 't getal zijner vruchtboomen tot 1300 uitgebreid, en was met deze aanplanting in 1804 begonnen; zoodat hij op ondervinding steunde. In sommige streken van Cuijk wordt de pacht niet meer naar de hoeveelheid gronds maar naar 't getal vruchtboomen gerekend.

Bij den aanleg van een boomgaard in de heide houde men 't volgende in 't oog. Men omgeve hem met een breeden wal, dien men liefst met dennen bepoot, en plante op 't binnenvlak eenige rijen els en berk, om den boomgaard tegen den wind te behoeden en hem de noodige warmte te geven. Men pote de vruchtboomen niet voor dat 't dennen- berken- of elzen plantsoen tot zekere hoogte is opgeschoten. Men plaatse de boomen op ruimen afstand, ten einde den ondergrond tot grasweide voor jongvee of eenig ander verbouw te kunnen gebruiken. Men zorge den grond rondom den boom eenige ellen tot eene behoorlijke diepte omtezetten. Men neme niet te veel soorten, maar bepale zich op de 100 stuks tot 3 a 4 soorten, voor den handel geschikt.

Buitenland.

Koningin *Victoria* vierde den 19 haar 30sten verjaardag. Na de receptie een ridje door Londen doende met haar gemaal en kinderen, is een pistool op haar gelost. De dader, dadelijk gevat, zeide dat 't pistool ongeladen was, en dat hij slechts van zich wilde doen spreken. Hij is 23 jaren, straatmaker zonder werk, en heet *William Hamilton*. HM. heeft door den schrik niet geleden. Nader moet gebleken zijn, dat het pistool met een kogel geladen was.

In Hongarije hebben de volksleiders verklaard de republiek te zullen invoeren. Dit besluit wordt er, naar gemeld wordt, door de menigte, die geenzins daarop was voorbereid, niet gunstig opgenomen. Terwijl nog niet blijkt dat de Russen aan den strijd in Hongarije deelnemen, en de Oostenrijkers er meest verdedigend handelen, heeft, volgens bijzondere berigten uit Presburg van den 17, de stad Ofen zich aan de Hongaren overgegeven; de 3000 man sterke bezetting is naar Komorn overgebragt, met een aanzienlijken buit buskruid, grofgeschut, geweren, enz.

De Duitsche Nat. Vergadering heeft den 19 besloten, in plaats van aartshertog *Johan*, een ander hoofd van 't rijksbewind te kiezen. Doch zij zal wel, daar allengs meer leden ontslag nemen, dra van zelf te nietgaan. Om dit voortekomen, werd voorgesteld, dat zij met 100 leden besluiten zou kunnen nemen: dit is den 21 aangenomen met 101 tegen 39 stemmen, doch deze stemming is krachteloos, daar volgens een vroeger besluit 150 leden tot het nemen van een besluit noodig zijn. De revolutionaire regeringen in Baden en in de Paltz hebben zich tot gezamenlijke verdediging vereenigd. Rondom Frankfort wordt een groot aantal rijkstroepen zamengetrokken.

Volgens de berigten uit Parijs van den 22, zijn er 511 gematigden en 217 ultrarepublikeinen of socialisten gekozen voor de Wetgevende Vergadering, die den 28 ek. geopend wordt. Den 21 hield de Voorzitter der republiek te Parijs eene wapenschouw over 50,000 man: zij riepen herhaaldelijk *leve Napoleon! leve de republiek! weg met de roode republiek*. Den 21 was de spanning te Parijs iets minder dan den 20, waartoe de goede gezindheid der troepen gewis veel bijdroeg. Inmiddels hebben al de ministers hun ontslag ingediend, maar blijven voorloopig de zaken besturen. De geruchten van de waarschijnlijkheid van 't uitbreken van een algemeenen oorlog hielden den 21 te Parijs stand; van goederhand wordt verzekerd, dat de fransche regering diplomatieke nota's heeft gezonden aan de noordsche mogendheden *van een zeer stelligen en zelfs dreigenden inhoud:* wat ze behelzen, wordt niet gemeld.

In Italie hebben de Oostenrijkers Livorno, dat nog in verzet was tegen den groothertog van Toscane, ingenomen, waar zij nu met hunne gewone strengheid huishouden, terwijl zij Venetie nog vruchteloos belegeren. In den Kerkelijken Staat zijn zij gestuit door de stad Bologna, welke nog in dapperen weerstand volhardt. Ook de Napolitanen vorderen niet op 't romeinsche grondgebied, terwijl de fransche krijgsmagt den aanval op Rome nog niet hervat heeft, en, naar 't schijnt, voortaan meer tegen de bedoelingen van Oostenrijk en Napels dan vóór den Paus zal strijden.

Mejufvrouw *Ingenohl*, te Assen, is voornemens ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris publiek te verkoopen: eenige zindelijk en wel geconditioneerde huismeubelen als: **Eikenhouten Kast, Mahonijhouten Secretaire, Mahonyhouten** en andere **Tafels**, en **Stoelen, Bedden** met toebehooren, **Paardeharen** en andere **Matrassen, Vloerkleeden** en **Karpetten, Spiegels, Pendule, Bloemvaas**, allerlei **Glaswerk, Verlaktgoed, Theegoed, Wit-** en andere **Aardewerk**, allerlei **Keukengereedschap**, drie **Kagchels**, veertien **Tabouretten** en wat er verder zal worden gepresenteerd.

Deze verkooping zal gehouden worden ten huize van Mejufvrouw *Ingenohl*, aan den Brink, te Assen, op woensdag den 30 Mei 1849, des voormiddags te 11 uur te beginnen. Zullende de goederen op den dag vóór de verkooping, snamiddags van 2 tot 6 uur, voor een ieder te bezien zijn. H. H. VAN LIER.

KUNST-PATENT-OLIE.

De ondergeteekenden hebben de eer aan het publiek te berigten, dat op dingsdag den 22sten dezer aan hunne Fabriek, Baangracht bij de Leidsche Kruisstraat no. 3909, de **KUNST-PATENT-OLIE** is verkrijgbaar gesteld tegen 43 Cent per Ned. Kan. Deze Olie brandt witter dan Gas, geeft nimmer zwart of Dwalm, brandt voordeeliger dan de beste Patent-Olie en bevriest nooit. De Prijs zal wekelijks volgens den koers der Raap-Olie geregeld worden.

Brieven, Fusten of Kruiken franco.

AMSTERDAM, **21 Mei 1849.** BRASPOT & COMP.

Koevorden, 21 *Mei*. Rogge *f* 4.00; Boekweit *f* 4.50; Boter, ned. pond *f* 0.40. ***Broodzetting:*** 6 n. p. grof roggebrood 39 ct; 0.33 p. gebuild roggebrood 5 ct; 0.15 p. fijn tarwebrood 5 ct.

Hoogeveen, 22 *Mei*. Rogge *f* $4.22\frac{1}{2}$; Boekw. *f* 4.10; Haver *f* ».»; Boter n. pond *f* ».»; Honig ned. p. *f* ».». Ter markt aangebragt: 294 mudd. Rogge; 300 mudd. Boekweit; 0 mudd. Haver; 0 pond. Boter; 0 p. Honig.

Assen, 24 *Mei*. Rogge *f* 4.30 a *f* 3.40; Boekweit *f* 4.00 a *f* 3.25; Aardapp. *f* 1.75 a *f* 1.30; Boter ned. pond *f* 0.60 a *f* 0.55; Hooi 1000 ned. pond *f* ».»; Stroo 100 ned. pond *f* 2.50.

Aantal: 600 mud Rogge; 79 mud Boekweit; 80 mud Aardap.; 700 ned. pond Boter; 0 ned. pond Hooi; 5000 ned. pond Stroo; 107 Wagens.

Groningen, 22 *Mei*. Tarwe jarige *f* 7.75, nieuwe *f* 6.75 a *f* 5.40. Rogge *f* 3.30 a *f* 3.90. Boekweit zand *f* 4.70 a *f* 5.10, veen *f* 4.05 a *f* 4.45. Gerst *f* 2.70 a *f* 3.25, knobbe *f* 3.20 a *f* 3.50. Dikke haver *f* 2.00 a *f* 3.00. Voerhaver *f* 1.95 a *f* 2.35. Paardeboonen *f* 3.75 a *f* 4.50. Koolzaad *f* 11.25 a *f* 12.00. Gort grove *f* 5.50 a *f* 5.75, parel 100 ned. pond *f* 8.00 a *f* 8.50. Raapolie per vat *f* ».». Boter $\frac{1}{4}$ vat *f* » a *f* ».

Tarwe iets hooger verkocht. Rogge tot vorige prijzen wel te verkoopen. Zand boekweit 40 ct en veen boekweit 25 ct hooger verkocht. Garst ruim vorige prijzen besteed. Haver over 't geheel iets hooger wel afgaande. Boonen ruim prijshoudend. Koolzaad zonder handel. Gort met weinig handel.

Steenwijk, 21 *Mei*. Rogge *f* 4.15 a *f* 4.50. Haver *f* 2.85 a *f* 3.20. Boter $\frac{1}{8}$ vat *f* 10.00 a *f* 10.75.

Amsterdam, 23 *Mei*. Werk. Sch. $2\frac{1}{2}$ pct $47\frac{3}{4}$ a $48\frac{3}{8}$; dito 3 pct $56\frac{3}{4}$ a 57; dito op resc. 3 pct » a »; Werk. Sch. 4 pct $75\frac{1}{2}$ a $\frac{3}{4}$; O. I. leening 4 pct $74\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{2}$; Am. Synd. $3\frac{1}{2}$ pct » a »; Handelm. $4\frac{1}{2}$ pct » a »; Haarlemmerm. 5 pct » a »; Aand. Rijnspoorw. $4\frac{1}{2}$ pct » a »; Aand. Holl. Spoorw. » a ».

Onze fondsen, eergister prijshoudend, daalden gister aanmerkelijk ten gevolge der groote daling op de beurs te Parijs, maar herstelden zich heden bijna geheel, op de gunstige berigten van de beurs te Parijs, die den 22 van den schrik van den vorigen dag geheel bekwam.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM EN COMP., Provinciale Drukkers.